



Government at a Glance 2011

Sammendrag på dansk

- Det har længe været anerkendt, at det er nødvendigt at måle regeringernes resultater for at kunne forbedre den offentlige sektors effektivitet. Efter den finansielle og økonomiske krise, som begyndte i 2008, er der imidlertid mere end nogensinde behov for præcise og rettidige data for at hjælpe regeringerne med at tage beslutninger på et oplyst grundlag med hensyn til, hvordan og hvor de skal prioritere udgifter, skære i omkostninger og promovere innovation i den offentlige forvaltning. Genopretningen af de offentlige finanser i OECD har bevirket, at mange regeringer har skåret i de offentlige budgetter, indefrosset lønningerne i den offentlige sektor eller skåret i den statslige arbejdsstyrke i 2010. Resultaterne i Government at a Glance 2011 har vigtige implikationer for politiske spørgsmål og problemer, der er rejst som følge af de nedskæringer, der i øjeblikket sker i de fleste OECD-lande.
- Government at a Glance 2011 samler op mod 60 indikatorer for både medlems- og partnerlande, som kan hjælpe beslutningstagerne og offentligheden med at analysere og måle regeringernes præstationer. Publikationen indeholder data fra hele "produktionskæden" af statslige aktiviteter: oplysninger om indtægter, inputindikatorer om udgifter, beskæftigelse og aflønning, output- og indkomstdata for staten som helhed og for bestemte sektorer som uddannelse, sundhed og skatteadministration. Derudover offentliggør Government at a Glance sammenlignende data vedrørende offentlig forvaltningspraksis i forhold til gennemsigtighed og integritet, regulatory governance, hr-administration i det offentlige og levering af tjenester. Disse indikatorer giver indsigt i politiktilgange og praktiske eksempler på, hvad der virker, og hvad der ikke virker. Det har også til formål at informere den offentlige debat om reformpolitikker for den offentlige sektor.

Regeringerne er vigtige spillere i økonomien og i samfundet, og det er helt afgørende, at de fungerer godt.

Regeringerne har ansvaret for at fremme økonomisk vækst og social udvikling, levere varer og tjenester, regulere virksomhedernes og borgernes adfærd og omfordele indtægterne. Omfanget og rækkevidden af deres aktiviteter kan ses af, at regeringernes udgifter i alt i 2009 i gennemsnit udgjorde næsten halvdelen af BNP i OECD's medlemslande. Det beløb sig til omkring USD 16.000 PPP pr. person i samme år. For de fleste OECD-lande var social sikring den største udgiftspost, idet den i gennemsnit udgjorde næsten 34 % af de samlede udgifter i 2008. Udgifter til sundhed (14,7 % af de samlede udgifter), generelle offentlige ydelser (13,1 %, som indbefatter rentebetalingen på gæld) og uddannelse (13,1 %) udgjorde også en betydelig andel af de samlede udgifter. Ud over deres forbrugssevne er regeringerne også store arbejdsgivere: I OECD arbejder i gennemsnit næsten en fjerdedel af den samlede arbejdsstyrke for staten. I 16 medlemslande er der subnationale regeringer, som beskæftiger de fleste offentligt ansatte.

De offentlige udgifter er øget efter krisen

Data fra Government at a Glance viser, i hvor meget de offentlige udgifter før og efter krisen er steget i forhold til BNP. I perioden før krisen, dvs. 2000 til 2007, reducerede OECD's medlemslande i gennemsnit deres andel af de offentlige udgifter med 0,6 procentpoint af BNP. Da krisen satte ind, steg de offentlige udgifters andel imidlertid med 4,9 procentpoint i OECD i 2007-09. Kun en del af denne stigning afspejler faldende BNP. En anden del afspejler også de øgede offentlige udgifter, som blev udløst, fordi der var behov for at sikre stabilitet i det finansielle system og at stimulere økonomien i forbindelse med krisen. I 2007-09 skete de største stigninger i de offentlige udgifter som en andel af BNP i Irland (+ 12,1 procentpoint) og Estland (+ 10,8 procentpoint).

Mange OECD-lande er nødt til at gennemføre en betydelig konsolidering af deres finanser for at reducere eller stabilisere gælden

Der er generel konsensus i OECD om, at de offentlige finanser i mange OECD-lande er på vej til ikke at kunne bære længere. For bedre at kunne forstå konsekvenserne for finanspolitikken i de kommende år har OECD produceret estimater for landenes finanskonsolideringsbehov. Ifølge dem er der i gennemsnit behov for en forbedring på næsten 4 % af det potentielle BNP i forhold til finanspositionerne i 2010 bare for at stabilisere gælden i forhold til BNP i 2026. Desuden skal der i de næste 15 år i gennemsnit findes reguleringer på 3 % af BNP for at imødegå udgiftspresset som følge af aldersrelaterede omkostninger, herunder sundhed og pensioner. Hvis man skal finde en vej til finansiel bæredygtighed, kræves der en aftale mellem borgere, virksomheder og regeringer om, hvilket serviceniveau det offentlige skal tilbyde, og i hvilket omfang borgerne er villige til at betale for det.

De fleste OECD-lande gennemfører - eller har planer om at gennemføre - nedskæringer og omstruktureringer af den offentlige service

Over tre fjerdedele af de OECD-lande, som svarede på 2010 OECD Survey on Strategic Human Resources Management, rapporterer, at de er i gang med eller har planer om reformer, som vil mindske antallet af offentligt ansatte på statsligt niveau. Derudover har 15 OECD-lande fastsat rater for besættelse af de stillinger, som forlades af medarbejdere, der går på pension. Det kan ligge fra erstatning af 1 ud af 10 medarbejdere i lande som Spanien til 8 ud af 10 i Israel eller Korea.

Nye data for aflønning af vigtige faggrupper i staten peger hen mod rimeligt egalitære lønstrukturer i den offentlige sektor.

OECD har for første gang indsamlet data vedrørende kompensation af statslige medarbejdere i kerneministerier, især for topledere, mellemledere, akademikere og sekretærer. For disse faggrupper viser dataene den relative totale aflønning i OECD-landene, inkl. ikke kun løn, men også sociale ydelser og fremtidig pension. De øverste lederes

samlede aflønning i de lande, der har svaret, var i gennemsnit knap USD 235.000 PPP i 2009, mens akademikere som økonomer eller statistikere tjente omkring USD 90.000 PPP pr. år. Ledende og administrative sekretærer fik i gennemsnit mellem USD 50.000 og 60.000 USD PPP. Disse data viser en rimeligt egalitær lønstruktur i den offentlige sektor: De øverste ledere i staten (som kan svare til viceministre eller departementschefer) tjener det dobbelte af politiske analytikere og omkring 4,5 gange så meget som den gennemsnitlige sekretær. Government at a Glance 2011 indeholder også data om læreres, lægers og sygeplejerskers løn eller årsindtægt i forhold til gennemsnitslønnen for andre universitetsuddannede faggrupper på arbejdsmarkedet.

Det kræves ikke altid, at personer, som arbejder i "risikostillinger" i staten, oplyser om eller offentliggør private interesser

Government at a Glance 2011 giver nye data vedrørende oplysning om private interesser i de tre grene af statsforvaltningen samt om oplysningspligt for "risikostillinger" som f.eks. finansmyndigheder, indkøbsmedarbejdere og told- og skattemedarbejdere. Resultaterne viser, at forebyggelse af potentielle interessekonflikter i risikoområder, f.eks. kun fokuserer på oplysning om og forbud mod eksterne stillinger og gaver. Samtidig kræver 63 % af medlemslandene ikke, at finansmyndighederne skal oplyse om tidligere beskæftigelse, og over halvdelen af landene kræver ikke, at der oplyses om indtægtskilder og beløb for disse stillinger.

Virksomhederne overgår stadig borgerne i brug af offentlige onlinetjenester

Både borgere og virksomheder foretrækker og anvender i stigende grad digitale kanaler til deres kontakt med det offentlige. Men selvom borgerens anvendelse af onlinetjenester i de senere år er steget i alle OECD-medlemslande, som overvåges af Europa-Kommissionen, er det stadig virksomhederne, som udnytter fordelene ved e-government bedst. I 2010 anvendte i gennemsnit næsten 80 % af virksomhederne de offentlige e-government-tjenester sammenlignet med 40 % af borgerne. Virksomhedernes relativt større anvendelse af onlinetjenester kan forklares ved større brug af bredbånd i virksomhederne og incitamenter fra det offentlige til at anvende elektronisk kommunikation til aktiviteter som offentlige indkøb. Det er helt afgørende, at borgerne benytter e-government-tjenesterne mere, hvis det skal blive en mere omkostningseffektiv og holdbar måde at levere offentlige tjenester på.

Lande tager skridt til at genoprette tilliden ved at åbne op for offentlig information og offentlige data.

Lovgivning om informationsfrihed (FOI) er en grundpille i forhold til offentlighed i forvaltningen og bidrager til at styrke gennemsigtigheden, styrke forvaltningens ansvar over for offentligheden og fremme informeret deltagelse i politikskabelsen. I dag har alle undtagen et af de lande, som svarede på OECD 2010 Open Government Survey, FOI-lovgivning/-regler, som garanterer retten til adgang til information. I de fleste OECD-lande når FOI-lovgivningen vertikalt ud til alle niveauer af den offentlige forvaltning, og i omkring halvdelen horisontalt til alle grene af statsforvaltningen (lovgivende, udøvende og dømmende). Desuden offentliggør alle OECD-lande proaktivt offentlig information, selvom de typer information, der oplyses proaktivt, varierer meget: De fleste af landene oplyser proaktivt budgetdokumenter, årlige ministerialrapporter og revisionsrapporter, mens færre proaktivt offentliggør lister med embedsmænd og deres løn. En voksende trend i OECD er at offentliggøre administrative oplysninger i åbne dataformater. Det gør det muligt for andre parter at genbruge offentlig information og fremmer innovation

Strategisk tænkning og stærk ledelse i det offentlige er vigtigere end nogensinde

Opbygning af regeringens kapacitet til strategisk planlægning og risikostyring bliver vigtigt for at afbøde fremtidige kriser og tilpasse sig ændrede forhold. Nye data om det omfang, OECD-landene udnytter strategisk ledelse i staten, viser, at de fleste lande har planlægningsmekanismer for arbejdsstyrken, så de kan overveje spørgsmål som demografiske ændringer, men mange indfører dem kun på ad hoc-basis. Andre spørgsmål som muligheder for outsourcing og/eller indarbejdning af informationsteknologi i levering af tjenester får mindre opmærksomhed i HR-planlægningsøvelser. Det er ganske vist vigtigt at udvikle strategiske politikker, som tager højde for nye tendenser og borgernes behov, men hvis disse initiativer skal indføres på en effektiv og sammenhængende måde i hele den offentlige sektor, kræves der også stærke og talentfulde overordnede embedsmænd. De fleste OECD-lande betragter overordnede embedsmænd som en særlig gruppe i deres General Employment Frameworks. Men undersøgelsesresultaterne viser,

at nogle OECD-lande i praksis er bedre end andre til at identificere potentielle overordnede embedsmænd tidligt i deres karriere, og lægger større vægt på evaluering af deres resultater eller på at give dem incitamentter til at yde deres bedste.

Omfanget af OECD-landenes gennemsnitlige udgifter til offentlige indkøb er betydeligt, og det åbner for både trusler og muligheder

Den estimerede størrelse af markederne for offentlige indkøb er i gennemsnit over 12 % af BNP i OECD. Derfor er regeringernes muligheder for at udnytte udgifterne til offentlige indkøb som politikværktøjer til at fremme innovation og mere bæredygtighed i forbrug og produktion store. Imidlertid har kun 57 % af landene en formel definition af, hvad f.eks. grønne indkøb er, og meget få lande indsamler data om antallet eller værdien af kontrakter, som er givet ud fra grønne kriterier. Samtidig kan omfanget og kompleksiteten af disse transaktioner være sårbare over for spild, bedrageri og korruption. Staterne skal begrænse disse trusler med større gennemsigtighed og oplysning.

Disse og andre vigtige resultater fra Government at a Glance 2011 viser værdien af dokumentation og den rolle, den kan og bør spille i politikskabelse. Yderligere oplysninger om projektet, supplerende data samt noter for de enkelte lande kan ses på: www.oecd.org/gov/indicators/govataglance. Publikationen tilbyder også StatLinks, som er en tjeneste, hvor læserne kan downloade Excel-filerne med de beskrevne data.

© OECD

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk.

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For yderligere oplysninger kan man kontakte afdelingen OECD Rettigheder og Oversættelser, Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation på prights@oecd.org eller pr. fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøg vores website www.oecd.org/rights

